

نگاه

آلودگی هوا و حقوق اجتماعی شهروندان

مریم دهقان

● حقوق اجتماعی بخشی از حقوق اصلی ملت در جوامع است؛ می‌توان گفت حقوق اجتماعی شالوده یک نظام معقول و دموکرات است؛ زیربنای حقوق اجتماعی کاملاً بستگی به وضعیت اقتصادی، اجتماعی و ریشه‌های فرهنگی هر کشور دارد. نقش دولت‌ها در اجرای قاطع و مؤثر قوانین اجتماعی نقشی بنیادین است؛ زیرا دسترسی به حقوق اجتماعی کاملاً تحت تأثیر ساختار خدمات رفاهی اجتماعی و اقتصادی است که دولت‌ها رقم می‌زنند. یکی از اصلی‌ترین حقوق ملت حق داشتن محیط زیستی سالم و هوای پاک است که در قانون اساسی و منشور حقوق شهروندی به این حق اشاره شده و از کرامت و جایگاه والایی برخوردار است. متأسفانه در سال‌های گذشته شاهد آلودگی محیط زیست به‌خصوص هوای استشمامی که منشأ حیات انسان است، بوده‌ایم و عدم بهبود وضعیت در چند سال اخیر نشان از ناکارآمدی اقدامات مسئولان در حیطه زیست‌محیطی است و با وجود تأکید بر آن در قانون اساسی، منشور حقوق شهروندی، میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی برای بهبود بهداشت صنعتی و زیست‌محیطی متأسفانه در این زمینه شاهد سیر نزولی به جای سیر صعودی هستیم. بر این اساس، برای تحقق حقوق اجتماعی در کنار اهدافی چون رشد شاخص‌های رفاهی متناسب با پیشرفت فناوری و امکانات امروز از جمله معیشت، کار، حقوق مالکیت و آزادی بیان، رشد صنعت خودرو و وسایل حمل‌ونقل خصوصی و عمومی، مترو، وسایل گرمایشی و سرمایشی، تولید کارخانه‌ها و لوازم رفاهی و... باید بر محیط کسب‌وکار، ثبات وضعیت اجتماعی و تناسب بین رشد صنعتی و محیط زیست که نیازمند توجه است، تمرکز کرد تا در کنار رشد جمعیت، فشار بر منابع طبیعی و محیط زیست کاهش یابد و بین رشد شاخص‌های اقتصادی و صنعتی و رفاه اجتماعی و طبیعت، آب و هوا و منابع موجود، تعادل ایجاد شود و از تخریب امکانات طبیعی و موجود زندگی مانند نفس‌کشیدن و برخورداری از آب و هوای سالم جلوگیری شود و سرنانه امکانات طبیعی و رفاهی مانند فضای سبز، کوچه و خیابان، محیط بازی کودکان، آب آشامیدنی سالم، نور و هوای کافی در منزل و محیط کار، دسترسی به مراکز خرید، محیط آموزشی مناسب برای کودکان، نوجوانان، دانشجویان و برای همه شهروندان فراهم شود. نگاهی به تجربه کشورهای دیگر کاملاً هشداردهنده است. گذشته کشورهای صنعتی جهان از جمله اروپا نیز نشان می‌دهد که به دلیل رشد صنعتی و افزایش مصرف سوخت کارخانه‌ها و... آلودگی هوا به شدت رشد کرده و شهرهای بزرگ را با مشکل مواجه کرده است. اما به تدریج با جایگزین‌کردن سوخت‌های بهتر، انتقال کارخانه‌ها به شهرهای دیگر و خارج کشور، کاهش تمرکز در شهرهای بزرگ و انتقال مراکز صنعتی، بازار کالا، مراکز دانشگاهی و فرهنگی واردات، صادرات و تجارت به شهرهای دیگر، عملاً تمرکز جمعیتی از بین رفته و امروز در کشورهایمانند بریتانیا و فرانسه، شهرهایی مانند پاریس با دو میلیون جمعیت خلوت‌تر از شهرهایی مانند تهران با بیش از ۱۰ میلیون جمعیت هستند و شهرهای دیگر به مراکز تجاری، صنعتی و بازار کالا، دانشگاه، فرهنگ و... تبدیل شده‌اند. بر مبنای تحلیل اقتصادی حقوق شهروندان را رویکرد زیست‌محیطی، کاهش منافع و هزینه‌های بحران‌های محیط‌زیستی، آلودگی هوا، حمل‌ونقل و ترافیک و نگاهی به تجربه کشورهای صنعتی جهان، به ما نشان می‌دهد که باید با عدم تمرکز در شهرهای بزرگ، فشار موجود در شهرهای بزرگ را کاهش دهیم. برای مثال وجود ۷۰ درصد گردش مالی کشور، سپرده و تسهیلات در بانک‌های تهران نشان می‌دهد که بخش عمده خدمات، واردات، صادرات و تجارت کالا در تهران انجام می‌شود و تهران نه تنها مرکز صنعتی برای صنایع بزرگی مانند خودروسازی است و در این شهر، پالایشگاه، سیمان، روغن، مصالح ساختمانی و... تولید می‌شود، بلکه بخش عمده‌ای از میوه و تره‌بار و کالاهای دیگر از نقاط مختلف کشور و بنادر به سمت تهران منتقل می‌شود و سپس از تهران به شهرهای دیگر می‌رود و بنابراین بار ترافیکی بزرگی را در تهران و حاشیه آن ایجاد کرده است. از سوی دیگر نیز می‌توان اشاره کرد که تمرکز امور نظامی و یادگان‌ها، شرکت‌های وابسته به شرکت نفت و... نیز نه تنها برای خود افراد، کارمندان و خانواده‌ها هزینه‌های بیشتری برای زندگی در تهران ایجاد کرده بلکه جمعیت قابل توجهی نیز در این شهر برای چند دهه و نسل‌ها بعد ماندگار شده‌اند. اگرچه در حال حاضر و سال جاری حل مشکل آلودگی هوا را با تعطیلی مدارس با پیشنهادهای غیراصولی مانند تعطیلی مدارس در سه‌ماهه آذر، دی و بهمن به جای تابستان، پشت سر می‌گذاریم؛ اما کمبود آب، ترافیک سنگین، حوادث طبیعی و... موضوعاتی است که می‌تواند ابرچالش‌های بیشتری را ایجاد کند. بنابراین به جای خرج میلیاردها دلار بودجه و حفظ شرایط موجود با یافت هندسی نامناسب و گرفتاری‌های دیگر، بهتر است این هزینه‌ها را صرف اصلاح امور، عدم تمرکز و انتقال بسیاری از امکانات موجود به سایر نقاط کشور کنیم و هزینه‌های زندگی را کاهش و منافع آن را افزایش دهیم و رفاه و حقوق بهتری را برای شهروندان ایجاد کنیم.

شرق: «احضار، بازجویی و دستگیری دانشجویان»؛ این عبارات سال‌هاست که در رسانه‌ها و همچنین سخنان مسئولان دانشگاهی و سیاسی ایران شنیده می‌شود و به نظر می‌آید هنوز هم قانونی شفاف و راه‌کاری دقیق برای آن وجود ندارد. معمولاً و پس از هر روز مهم و هر اتفاق سیاسی، تعدادی از دانشجویان هم بازداشت می‌شوند و در مرحله بعد بعضی مسئولان دولتی و مدیران وزارت علوم از تلاش خود برای آزادی دانشجویان می‌گویند و این ماجرا مدام و در برهه‌های زمانی مختلف تکرار می‌شود. در تازه‌ترین موارد، سه دانشجوی دانشگاه تهران در روزهای گذشته با چنین سرنوشتی روبه‌رو شدند که بلافاصله با واکنش‌های فراوانی همراه شد؛ گروهی از احضار این دانشجویان به حراست دانشگاه و برنگشتن آنها می‌گویند، اما دست‌کم حراست دانشگاه تهران این موضوع را رد می‌کند.

اجازه نمی‌دهیم دانشجویی در حراست دانشگاه بازداشت شود

ماجرای تازه با انتشار خبر بازداشت «بهاره هدایت»، دانشجوی دانشگاه تهران، خبرساز شد و دوستان این دانشجو از احضارش به حراست و بازداشت در این مکان دانشگاهی نوشتند. این موضوع را البته رئیس حراست دانشگاه تهران رد می‌کند. «اسماعیل سلیمانی» دراین‌باره به ایلنا می‌گوید: «پلیس امنیت دو، سه‌مرتبه به خانم بهاره هدایت برای مراجعه ابلاغ کرده بود و حتی با او نیز صحبت‌هایی داشت و درواقع او در جریان مسئله بوده است. طوری که خانم هدایت گفته بود، من روز چهارشنبه به پلیس مراجعه خواهم کرد. در ادامه این جریانات، پلیس با حراست دانشگاه تماس می‌گیرد و می‌گوید که می‌خواهد با بهاره هدایت مصاحبه‌ای داشته باشد و ابلاغیه‌ای قضائی دارند که باید به او بدهند».

این مسئول دانشگاه تهران دراین‌باره ادامه می‌دهد: «وقتی پلیس مراجعه می‌کند، ما مطلع می‌شویم که موضوع بحث، دستگیری بهاره هدایت است، ما نیز با توجه به حساسیتی که دانشگاه دارد، اجازه نمی‌دهیم این اتفاقات در حراست دانشگاه رخ بدهد. ما پلیس را به بیرون هدایت کردیم و بعد یکی از همکاران ما با خانم بهاره هدایت صحبت می‌کند و می‌پرسد که دقیقاً موضوع شما چیست و چرا پلیس دنبال شماست؟ او پاسخ می‌دهد، من فعال سیاسی هستم».

در ادامه این گفت‌وگو، رئیس حراست دانشگاه تهران مدعی می‌شود که این دانشجو خارج از دانشگاه بازداشت شده است: «بعد از اینکه خانم بهاره هدایت از ساختمان بیرون می‌رود، بیرون از دانشگاه بازداشت می‌شود، ازاین‌رو بازداشت وی ربطی به حراست و دانشگاه ندارد». سلیمانی در واکنش به اینکه گفته می‌شود، حراست دانشگاه

صدای حیوانات در اسکار

سپهر سلیمی

روند آشکار تغییرات اقلیمی و نابودی محیط زیست سبب شده است هنرمندان با احساس مسئولیت بیشتری وارد این عرصه شوند. امسال برای نخستین بار ضیافت شام مراسم‌های گلدن گلوب و اسکار با غذاهای گیاهی برگزار شد. این اقدام در راستای آگاهی‌رسانی درباره اثرات ویرانگر محصولات حیوانی انجام شد. اما نقطه عطف ردپای محیط زیست در رویدادهای هنری امسال، سخنرانی واکین رافائل فینیکس در مراسم اسکار ۲۰۲۰ بود.

فینیکس ۴۵ساله آمریکایی از شناخته‌شده‌ترین هنرمندان جهان در عرصه حمایت از حیوانات و

گیاه‌خواری است. او عضو سازمان غیردولتی PETA (بنیاد مردمی رعایت اصول اخلاقی در برابر جانوران) است و در ساخت مستندهای «ساکنان زمین» و «سلامتی» نقش داشته است. به پاس تلاش‌های او، بنیاد جهانی پتا در سال ۲۰۱۹ به او لقب شخصیت سال را اعطا کرد. این برنده جایزه نقش اول مرد در اسکار ۲۰۲۰ گفت: فکر می‌کنم بزرگ‌ترین هدیه‌ای که به من و خیلی‌های دیگر در این سالان داده شده است، فرصت استفاده از صدایمان برای صداهای خاموش است. من خیلی زیاد به مشکلاتی ناراحت‌کننده فکر می‌کنم که ما همه با آن روبه‌رو هستیم.

فکر می‌کنم زمانش است که احساس کنیم یا مجبور شویم از آرمان‌های مختلف حمایت کنیم اما برای من فقط نقاط اشتراک ماست که دیده می‌شود. فکر می‌کنم چه صحبتی درباره نابرابری

جامعه

با وجود تکرار بازداشت دانشجویان همچنان موضع وزارت علوم مشخص نیست

ماجرای بازداشت ۳ دانشجوی دانشگاه تهران

عکس: سپهر سلیمی

عکس: سپهر سلیمی

عکس: سپهر سلیمی

علت بازداشت دانشجویان تجمع آبان است

اگرچه در روزهای گذشته افرادی دلیل بازداشت این دانشجویان را به فعالیت‌هایشان در شبکه‌های اجتماعی نسبت دادند، اما رئیس حراست دانشگاه تهران به موضوع دیگری اشاره می‌کند. سلیمانی درباره علت بازداشت این دانشجویان گفته است: «من دلیل اتهام‌ها را نمی‌دانم، ولی به تجمع آخری که در آبان‌ماه در دانشگاه اتفاق افتاد، مربوط می‌شود. این دانشجویان به علت حضور در تجمعات اخیر و شعارهای تند و ساختارشکنانه‌ای که سر داده‌اند، بازداشت شده‌اند. ما اطلاعات دقیقی نداریم و اطلاعات در اختیار پلیس است، اما زمانی که دستگاه قضائی حکمی را صادر می‌کند، بر اساس اتهاماتی است که عنوان مجرمانه دارد». او ادامه داده است: «زمانی که ابلاغ قضائی برای فردی وجود دارد، او باید پاسخ‌گو باشد. پلیس در حوزه متهم‌های دانشجویی در وهله اول ابتدا فدر را دعوت یا احضار می‌کند، اما زمانی که او مراجعه نمی‌کند، در مرحله بعد حکم بازداشت را می‌گیرند». تلاش دانشگاه تهران و وزارت علوم برای آزادی دانشجویان هم یکی از موضوعاتی است که همواره در سخنان مسئولان به آن اشاره می‌شود و دیروز هم ریاست حراست دانشگاه تهران از چنین تلاشی خبر داد: «ما نیز اگر بتوانیم کاری برای دانشجویان بکنیم، حتماً انجام خواهیم

داد. به‌هرحال ما هم بر اساس قوانین و مقررات نمی‌توانیم از دستور قضائی استنکاف کنیم، اما به نظرم بهترین مرجع اداره کل حقوقی است و باید موارد این چنینی را به آنجا ارجاع دهیم تا بخش‌های دیگر دانشگاه درگیر نشوند».

بازداشت حدود ۱۰۰دانشجو در آبان ۹۸

دی‌ماه ۹۶ و همچنین آبان ۹۸ اعتراضاتی در خیابان‌های برخی شهرهای ایران و همچنین برخی دانشگاه‌ها شکل گرفت که در نهایت منجر به احضار و بازداشت تعدادی از دانشجویان هم شد. بر اساس اظهارات رسمی مسئولان، در سال ۹۶ دست‌کم ۱۲۰ دانشجو و در آبان امسال هم حدود ۹۵ دانشجو بازداشت شدند که البته پرونده تعداد زیادی از آنها خاتمه یافته و دانشجویان هم آزاد شده‌اند. البته سال گذشته هم دانشجویان با پرونده‌های قضائی درگیر شدند که تعدادی از این پرونده‌ها مربوط به حوادث دی‌ماه ۹۶ بود و حتی کار به جایی رسید که وزارت علوم از رئیس‌جمهوری درخواست حل موضوع را کرد. «منصور غلامی» تیر ۹۷ دراین‌باره گفته بود: «کمیته‌ای در وزارت علوم تشکیل شده و همکاران ما هم از طریق دانشگاه‌ها و ستاد این موضوع را پیگیری می‌کنند. صحبت‌هایی در این زمینه شده و خود من هم صحبت‌هایی انجام داده‌ام و امیدوارم مسئولان امر با نگاه محبت‌آمیزتری به موضوع توجه کنند». غلامی در آن سال و با اشاره به نامه‌هایی که به رئیس‌جمهور درباره بازداشت دانشجویان نوشته شده است، گفته بود: «در این نامه‌ها درخواستمان این بود همه کسانی که می‌توانند تأثیر بگذارند، از جمله خود رئیس‌جمهور وارد این موضوع شوند تا ان‌شاء‌الله شرایطی که دانشجویان در آن قرار گرفته‌اند برطرف شود. خواهش ما از قوه قضائیه این است که در برخوردهایی که ما می‌بینیم تعدیل کنند».

این نوع واکنش‌ها به بازداشت دانشجویان در سال‌های گذشته هم تکرار شده و معمولاً مسئولان وزارت علوم و دانشگاه‌ها پس از بازداشت دانشجویان از تلاش و ریزیی خود برای آزادی آنها می‌گویند. این تلاش‌ها در حالی است که تشکل‌های صنفی دانشجویی معتقدند که باید قانون و آیین‌نامه درباره فعالیت‌های دانشجویی ایجاد شود و دست‌کم مرجع رسیدگی به تخلفات احتمالی در داخل دانشگاه باشد.

خبر

هیچ سایت و کانال همسرایی مجوز قانونی ندارد

● محمدمهدی تندکویان، معاون امور جوانان وزارت ورزش و جوانان نسبت به فعالیت سایت‌ها و کانال‌های همسرایی و ازدواج موقت به جوانان هشدار داد و با بیان اینکه هیچ‌کدام از سایت‌ها، کانال‌ها یا گروه‌های همسرایی، مجوز رسمی ندارند، گفت: به مردم، جوانان، اعضای این کانال‌ها و... هشدار می‌دهیم که افراد و گروه‌هایی که در این بسترها اقدام به همسرایی یا ترویج ازدواج موقت می‌کنند، هیچ‌کدام مجوز رسمی از هیچ نهادی ندارند. وی افزود: ممکن است بعضی از این گروه‌ها یا برخی از دفاتر مشاوره مرتبط باشند یا از نهادی برای فعالیت دیگری مجوز دریافت کرده باشند، اما به طور صدردصد جوانان و مردم مطمئن باشند هیچ‌کدام از این افراد مجوز رسمی تأییدشده از نهادهای رسمی و دولتی ندارند. درعین حال این اقدامات از نظر ما نوعی کلاهبرداری هم هست، چراکه به جز آسیب‌های اجتماعی دیگر، برخی از این کانال‌ها و سایت‌ها برای ایجاد لینک ارتباطی مبالغی را از افراد دریافت می‌کنند. معاون امور جوانان ادامه داد: سامانه مالی که به این شکل فعالیت می‌کند، نیز مورد تأیید دولت و هیچ‌کدام از سازمان‌ها نیست. هرکس که چنین مبالغی را پرداخت کند، برای احقاق حق خود به هیچ جایی نمی‌تواند مراجعه کند، چراکه این عملاً کلاهبرداری است و شکایت افراد وارد فاز حقوقی و دادگاهی می‌شود. تندکویان در ادامه تصریح کرد: از سوی دیگر پایشی از این موضوع انجام و نتیجه آن برای معاونت جوانان نیز ارسال شده بود که براساس این‌پایش تراکنش‌های مالی قابل توجهی در این فرایند وجود دارد که در آن کلاهبرداری انجام می‌شود و در عین حال حدود صددرصد این ارتباطات منجر به ارتباطات پایدار و روابط خانوادگی شرعی مدنظر ما نمی‌شود. در بهترین حالت این فرایند روابط شرعی موقت را ایجاد می‌کند که نه تنها باعث استحکام خانواده‌ها نمی‌شود بلکه بیشتر باعث ازبین‌رفتن خانواده‌های سالم و مستحکم موجود نیز می‌شود. وی در ادامه با اشاره به اینکه موضوع دیگر این است که اطلاعات افراد مراجعه‌کننده به درستی ثبت و نظارت نمی‌شود و اغلب این کانال‌ها اقدام به واسطه‌گری برای افراد شناخته‌نشده می‌کنند، اظهار کرد: برای این موضوع چندین مرتبه با دادستانی مکاتبه کردیم و هم معاونت جوانان و هم آقای سلطانی‌فر، وزیر ورزش و جوانان نیز در این خصوص مکاتباتی را انجام دادند.

تو هیاهوی آخر سال دست بچه‌های محک رو محکم‌تر بگیریم

روزهای پایان سال مثل یه بازار پر هیاهوی شلوغه که همه کوهی از کارهای انجام نشده داریم و باید حواسمون باشه تو این شلوغی چیزی رو گم یا فراموش نکنیم. درست مثل پدر و مادری که دست بچه‌هاشون رو توی بازار شلوغ محکم‌تر می‌گیرن مبادا که گم بشن. محک هم بیشتر از ۱۹ هزار کودک داره که دغدغه نجات زندگی‌شون نباید تو روزهای پر هیاهوی پایان سال گم بشه. بیاین تو این روزها دست فرزندان محک رو محکم‌تر بگیریم.

روش‌های حمایت از کودکان محک:
شماره کارت: ۰۵۹۰-۹۹۵۰-۹۹۱۱-۶۰۳۷
کد USSD: *۷۳۳ ۲۳۵۴۰#
و گزینه نیکوکاری اپلیکیشن آپ

از اینکه به پیام ما توجه می‌کنید، سپاسگزاریم.

mahak-charity.org

درباره هنرمندان جهانی شاخص در عرصه حمایت از محیط زیست و حیوانات، باز هم در این ستون خواهم نوشت.